

Sygn. akt *XVII AmE 4/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: protokolant sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **sp. z o. o. z siedzibą w Ł.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 15 października 2015 r. nr (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt *XVII AmE 4/16*

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 15 października 2015 r., nr (...) orzekł, że:

I. (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. ((...), Spółka, powód) naruszył warunki udzielonej mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi poprzez dokonywanie sprzedaży paliw ciekłych na rzecz przedsiębiorstw energetycznych, które nie posiadają stosowanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi pomimo, iż jest ona wymagana na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) – dalej : Pe.

II. z tytułu stwierdzonego naruszenia nałożył na Spółkę karę pieniężną w wysokości 6 470 zł , co stanowiło równowartość 0,1321% przychodu osiągniętego przez powoda z działalności koncesjonowanej w roku poprzedzającym wydanie decyzji.

(...) sp. z o.o. w złożonym odwołaniu zaskarżyła decyzję Prezesa URE w całości. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie:

- I. art. 56 ust. 6 Pe poprzez brak zastosowania zasady „miarkowania kary”, nałożenia

kary bez jednoczesnego odniesienia do stopnia zawinienia, możliwości finansowych spółki oraz stopnia szkodliwości czynu,

II. art. 56 ust 6a Pe poprzez odmowę odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej mimo wystąpienia przesłanek ku temu,

III. art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe poprzez uznanie, że (...) sp. z o.o. wykonywała czynności nie przestrzegając obowiązków wynikających z koncesji.

Na podstawie przedstawionych zarzutów powód wniósł o uchylenie decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie i zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania powód stwierdził, że przy wydawaniu zaskarżonej decyzji Prezes URE nie uwzględnił możliwości finansowych Spółki i stopnia szkodliwości naruszenia. Wskazał, że Spółka jest poważnie zadłużona. W roku 2014 osiągnęła stratę bilansową w kwocie (...) zł i nie ma możliwości finansowych regulowania podstawowych zobowiązań publicznoprawnych i wobec kontrahentów. Zapłata kary może doprowadzić do zakończenia działalności powoda. Z uwagi na zajęcie majątku przez organ egzekucyjny Spółka nie jest w stanie zapłacić nałożonej kary. Wspólnicy Spółki, ze względu na trudną sytuację życiową również nie mają możliwości finansowych na pokrycie nałożonej na Spółkę kary pieniężnej. Zdaniem powoda przy wydawaniu zaskarżonej decyzji pozwany nie wziął pod uwagę marginalnego charakteru naruszenia. Sprzedaż paliwa podmiotowi, który nie posiadał koncesji była krótkotrwała, była jedynym w ocenie współników sposobem ratowania Spółki przed likwidacją, a stopień szkodliwości naruszenia był znikomy. Ponadto sprzedaż paliwa była prowadzona na stacji paliw, której urządzenia spełniają warunki techniczne i wymagania koncesyjne. Po dokonaniu sprzedaży Spółka uiszczyła należne podatki i wniosła opłatę koncesyjną. Na podstawie powołanego wyroku Sądu Najwyższego (sygn. akt III SK 47/13) powód stwierdził, że uwzględniając ogólną ilość sprzedanego paliwa i marginalny udział Spółki w rynku lokalnym, oraz istotne powody dokonywania sprzedaży paliwa, Prezes URE na zasadzie art. 56 ust. 6a Pe. powinien odstąpić od wymierzenia kary. Podkreślił, że (...) zaprzestał już sprzedaży paliwa podmiotowi, który nie posiada koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Dodał, iż w toku wszczętego postępowania administracyjnego złożył obszernie wyjaśnienia i współpracował z Prezesem URE.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany stwierdził, iż w sprawie brak podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji. Powołał się na treść udzielonej powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Podkreślił znaczenie koncesji jako zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z przepisami obowiązującego prawa i ustalonymi w niej warunkami. Wskazał, że warunek 2.1.5. udzielonej powodowi koncesji ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego przez eliminowanie z niego podmiotów, które nie uzyskały koncesji. Zauważył, że w odwołaniu powód nie kwestionował ustalonych w postępowaniu administracyjnym okoliczności wynikających z akt sprawy. Podkreślił, że dokumenty przekazane Prezesowi URE przez Naczelnika Urzędu Skarbowego miały charakter dokumentów urzędowych. W tej sytuacji zarzut naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe uznał pozwany za nieuzasadniony. Zdaniem pozwanego powód był świadomy dokonywanych przez siebie naruszeń. Działanie powoda było umyślne i zawinione. Powód miał świadomość, iż jego działanie jest sprzeczne z warunkami koncesji.

Pozwany wskazał, że trudna sytuacja finansowa i obawa utraty odbiorców nie mogą mieć znaczenia przy ocenie zasadności wymierzenia kary. Powołując się na orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) pozwany zauważył, że odpowiedzialność koncesjonariusza ma charakter obiektywny. Dotyczy każdego zachowania niezgodnego z określoną normą i nie podlega ograniczeniom ze względu na brak elementu zawinienia. Nie ma więc

podstaw do uznania, że powód jako profesjonalista, nie powinien ponosić odpowiedzialności za naruszenie warunków koncesji. Pozwany wskazał też na naruszenie przez Spółkę zasady równoprawnego traktowania przedsiębiorców. Stwierdził, że nie można zgodzić się, iż działania powoda były marginalne i charakteryzowały się znikomym stopniem szkodliwości. Pokreślił, że powód sprzedał paliwo kilkakrotnie i wystawił siedem faktur na łączną kwotę (...) zł.

Zdaniem pozwanego wysokość nałożonej decyzją kary nie jest wygórowana, mieści się w granicach ustawowych i wynosi zaledwie 0,1321% przychodu Spółki w roku 2014. Zaznaczył, że wysokość nałożonej kary musi umożliwiać realizację określonych ustawowo funkcji kary.

Pozwany stwierdził, że wobec ustaleń dotyczących bezsporności naruszenia w sprawie nie zachodziły przesłanki do odstąpienia od nałożenia kary.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił co następuje:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. prowadzi działalności gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 11 grudnia 2008r. nr (...) (dowód: koncesja przedsiębiorcy k.17 akt administracyjnych)

Zgodnie z warunkiem 2.1.5 udzielonej powodowi koncesji „Koncesjonariusz nie będzie zawierać umów kupna - sprzedaży paliw ciekłych z przedsiębiorstwami energetycznymi, które nie posiadają stosownej koncesji w przypadkach gdy koncesja taka jest wymagana przepisami ustawy Prawo energetyczne”

(dowód: koncesja przedsiębiorcy k. 17 akt administracyjnych)

Pismem z 15 października 2014 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł. poinformował Prezesa URE, że w okresie czerwiec - lipiec 2014r. (...) sp. z o.o. w Ł. sprzedała 29.700 litrów oleju napędowego (...) sp. z o.o. sp. k. w Ł., która mimo, że nie posiadała koncesji na handel paliwami ciekłymi dokonała dalszej odsprzedaży tego paliwa. (k.1 akt admin.)

W związku z otrzymaną informacją Prezes URE, pismem z 22 października 2014 r., wezwał (...) sp. z o.o. w Ł. do przedstawienia informacji, dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, w tym także, że czy w latach 2013-2014 Spółka dokonywała sprzedaży paliw ciekłych na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. W Ł., oraz podania rodzaju i ilości sprzedawanego ww. przedsiębiorcy paliwa wraz z dokumentami potwierdzającymi tę sprzedaż. (k.3 akt admin).

W odpowiedzi na ww. pismo (...) poinformował, że w okresie do czerwca 2014 r. do września 2014 r. dokonał odsprzedaży hurtowej paliwa (oleju napędowego) na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. w łącznej ilości 64 700 litrów na kwotę brutto (...) zł. Spółka (...) wprowadzała paliwo do obrotu detalicznego poprzez stację paliw położoną przy ul. (...) w Ł., należąca do spółki (...) sp. z o.o. (k. 6 akt administracyjnych).

(...) sp. z o.o. sp k. nie posiada koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Jest powiązana osobowo z (...) sp. z o.o. z siedzibą Ł. (bezsporne).

W roku podatkowym 2014 r. (...) sp. z o.o. osiągnęła przychód w wysokości (...) zł oraz stratę na działalności gospodarczej w wysokości (-) minus (...) zł. (bezsporne).

Zawiadomieniem z 15 września 2015 r. Prezes URE w oparciu o art. 10 § 1 k.p.a powiadomił Spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. Spółka nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia. (dowód zawiadomienie k. 93 akt admin.)

Rzetelność dokumentacji i istnienie wskazanych okoliczności nie było kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Materiał dowodowy należy uznać za przekonujący oraz w pełni wiarygodny.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W odwołaniu powód nie kwestionował popełnienia deliktu administracyjnego opisanego w części rozstrzygającej decyzji Prezesa URE. W ocenie powoda stopień szkodliwości tego deliktu był znikomy, co prowadzić powinno do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej czego jednak Prezes nie uczynił.

W myśl art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Zgodnie z art. 56 ust. 3 Pe wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Przy ustaleniu wysokości kary pieniężnej Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe (art. 56 ust. 6 Pe).

Odpowiedzialność, o której mowa w art. 56 ust. 1 Pe, ma charakter obiektywny, co oznacza, że jej poniesienie jest niezależne od rodzaju i stopnia zawinienia. Dla możliwości zastosowania sankcji pieniężnej istotne jest wyłącznie istnienie obowiązku prawnego zabezpieczonego tą sankcją oraz stwierdzenie faktu jego naruszenia przez podmiot zobowiązany. Samo naruszenie normy sankcjonowanej uzasadnia postawienie zarzutu niezachowania należytej staranności wymaganej w stosunkach danego rodzaju.

Zgodnie z warunkiem zawartym w pkt. 2.1.5 udzielonej powodowi koncesji koncesjonariusz nie wolno zawierać umów kupna-sprzedaży paliw ciekłych z przedsiębiorstwami energetycznymi nie posiadającymi stosownej koncesji w przypadkach, gdy koncesja taka jest wymagana przepisami Prawa energetycznego. Na powodzie ciążył więc obowiązek sprzedaży paliw ciekłych jedynie przedsiębiorstwom energetycznym posiadającym stosowne koncesje. Sankcja za niespełnienie tego obowiązku przewidziana została w przepisie art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe i sankcja ta – jako sankcja administracyjna – jest zobiektywizowana, a więc jej zastosowanie jest niezależne od występowania po stronie karanego winy.

Wobec ustalenia, że powód swoim działaniem naruszył postanowienia koncesji, Prezes URE słusznie uznał, że w sprawie zachodzą podstawy do nałożenia na powoda kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe.

Zważyć należało, że powód akceptując warunki udzielonej mu koncesji, zaakceptował również określony w punkcie 2.1.5. warunek zgodnie z którym koncesjonariuszowi nie wolno zawierać umów sprzedaży z przedsiębiorstwami które nie posiadają stosownej koncesji.

Rozwiązanie normatywne wprowadzone w przepisie art. 56 ust. 6a Pe polega na przyznaniu Prezesowi Urzędu kompetencji do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, jeżeli zostały spełnione wymienione w tym przepisie przesłanki. Oznacza to, że wystąpienie przesłanek uprawnia lecz nie obliguje Prezesa URE do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Z okoliczności sprawy wynika, że powód sprzedał (...) paliwo kilkakrotnie i wystawił faktury na łączną kwotę (...) zł. Zgodzić się więc należało za pozwanym, że szkodliwość stwierdzonego naruszenia nie była znikoma. W tym stanie stwierdzić należało, iż wobec braku łącznego spełnienia określonych w art. 56 ust. 6a Pe przesłanek w sprawie nie było podstaw do zastosowania ww. przepisu i odstąpienia od nałożenia na powoda kary pieniężnej.

Wobec dokonania bezspornych ustaleń dotyczących naruszenia przez (...)warunków koncesji Prezes URE był zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe zobligowany do nałożenia na powoda kary pieniężnej w granicach określonych w art. 56 ust. 3 Pe.

W ocenie Sądu ustalenie kary pieniężnej na poziomie 0,1321 % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2014 roku nie jest zbyt wygórowane. Należy zaznaczyć, że Prezes URE mógł, stosownie do treści art. 56 ust. 3Pe wymierzyć powodowi karę pieniężną w wysokości do 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy.

Podkreślenia wymaga bowiem, że kara pieniężna, o której wyżej mowa, ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość, zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań nie tylko przez powoda ale również innych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą polegającą na obrocie paliwami ciekłymi.

Dalsze obniżenie ustalonej w decyzji niewygórowanej kary stałoby w sprzeczności z jej celem prewencyjnym jak również represyjno-wychowawczym, zmierzającym do wymuszenia na ukaranym przestrzegania reguł prawnych w przyszłości.

Wobec dokonanych ustaleń, zdaniem Sądu uznać należało, że ustalone w postępowaniu administracyjnym okoliczności dotyczące stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu powoda, jego dotychczasowego zachowania i możliwości finansowych a w szczególności fakt stwierdzenia naruszenia warunku koncesji w pełni uzasadniają nałożenie na Spółkę kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez Prezesa URE.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia, oddalił odwołanie jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r., nr 490 j.t).

SSO Witold Rękosiewicz